

[Formanden.]

behandling af lovforslag vedrørende Grønland. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov for Grønland om indførselsafgifter m. v. (Ændring af afgiftsberegningen og beregningen af det grønlandske reguleringspristal).

(Lovforslag nr. 113. Fremsat 3/12 75).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov for Grønland om afgift af motor- køretøjer.

(Lovforslag nr. 114. Fremsat 3/12 75).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Poul Mortensen (S):

Idet jeg henviser til bemærkningerne til lovforslaget og budgetoverslaget fra Grønlands landsråd, har jeg bemærket mig, at afgiftsforhøjelsen er foreslået til delvis dækning af det forventede underskud, der er på landsrådets budget frem til 1977, hvorefter man i årene 1977-79 forventer et stadigt stigende overskud, således at man til den tid kan forvente en balance i økonomien. Det er ikke egentlige forbrugsvarer, afgiftsforhøjelserne tager sigte på, men mere luksusbetonede varer såsom spiritus, øl, vin og tobaksvarer, og endvidere foreslår landsrådet, at afgiftsforhøjelserne holdes uden for det grønlandske reguleringspristal, således at de forhøjelser der her er tale om, ikke vil påvirke det grønlandske pris- og lønniveau.

Vi kan fra mit partis side anbefale lovforslaget til vedtagelse, og med hensyn til lovforslaget om afgift af motorkøretøjer kan vi også anbefale det.

Raunkjær (V):

Da mit partis ordfører, hr. Brixtofte, ikke kan være til stede ved behandlingen af de to lovforslag, skal jeg på venstres vegne meddele, at vi vil støtte lovforslagene.

Dohrmann (FP):

Grønlænderne er jo nok selv bedst i stand til at vurdere, hvor store afgifter deres indkomster kan bære deroppe, men jeg synes faktisk, der er noget direkte umoralsk i, at man, efter at de lavtlønnede i Grønland langt om længe har fået et lønpålæg, som var meget påkrævet, nu kommer så kort tid efter og udhuler det hele ved at indføre disse afgifter. Jeg synes, det er forkert, og man må vel også forvente, at i løbet af kort tid står de igen og skal have lønforhøjelser. Det er skruen uden ende.

Gunner Baunsgaard (RV):

Når disse lovforslag nu ligger til behandling her, hænger det sammen med, at man ved budgetlægningen i Grønlands landsråd har set, at der ikke kunne skabes balance mellem indtægter og udgifter for landskassen, og at der ville forekomme et underskud på ca. 18 mill. kr., selv om der var skåret i budgettet. Landsrådet indstiller, at der foretages nogle forhøjelser af afgifterne af nogle varegrupper, og at motorafgiften forhøjes. Det vil give landskassen 14,5 mill. kr. og kommunerne 6,6 mill. kr. i merindtægt.

Man har fra landsrådets side ønsket at få afgiftsforhøjelserne gennemført, sådan at de var gældende fra 1. januar 1976.

Også her må man sige, at der er meget kort tid, når man ved, at de midlertidige forhøjelser bortfalder med dette års udgang. Nu skal man jo nok være varsom med at give gode råd, fordi der er specielle forhold, der gør sig gældende med hensyn til landsrådets arbejde, men hvis det er sådan, at dette ret ofte vil ske, så vil det nok være nødvendigt med en fremskyndelse af budgetbehandling og landsrådets indstilling, og det vil nok være noget, det bliver nødvendigt at se på. Men vi vil fra det radikale venstre indstille lovforslagene til velvillig behandling, og vi vil også være med til at fremskynde udvalgsarbejdet.

Lembourn (KF):

Det, disse to lovforslag drejer sig om, er sager, som alene vedrører det grønlandske landsråd og det grønlandske samfund, og jeg har ikke noget som helst ønske om at blande mig heri.

Det eneste, man kunne sige, var, at det

[Lambouru.]

egentlig ikke burde være nødvendigt, at det gik ind igennem folketetinget. Det kunne man egentlig udmærket godt lade landsrådet ordne selv. Men all right, sådan er det nu engang, og vi kan tiltræde.

Kaj Hansen (DKP):

Selv om der i lovforslaget om afgifter står, at det drejer sig om at bringe et underskud på 18,1 mill. kr. ud af verden, så kan kommunisterne ikke medvirke til disse to lovforslags gennemførelse. Vi tror ikke, det er den rigtige måde, som her anvises, og vi mener ikke at kunne tage ansvaret for at pålægge de afgifter, der her foreslås.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg vil gerne takke for den overvejende velvillige modtagelse, også disse lovforslag har fået.

Jeg bemærkede mig de kritiske bemærkninger, som hr. Dohrmann fremkom med. Det var spørgsmål vedrørende den såkaldte udhuling, hr. Dohrmann var inde på, og hr. Dohrmann kaldte det umoralsk. Jeg synes imidlertid, at der var noget, der holdede, eller også har jeg ikke hørt rigtigt efter, for i det øjeblik man kritiserer en ordning, en lovgivning, som har det formål, der er anført, nemlig at skaffe et underskud ud af verden, så havde det nok været moralsk rigtigt, hvis hr. Dohrmann havde ledsaget sine kritiske bemærkninger med oplysning om, hvordan hr. Dohrmann og hans parti i øvrigt mener at kunne fremskaffe de midler, der skal til.

Rosing (Grønl.):

De to lovforslag, som indeholder forhøjelser af punktskatterne, anser jeg som udtryk for en alvorlig økonomisk situation for landskassen.

Som der står i fremsættelsestalen, vil landskassen trods nedskæringer både af driftsudgifter, udgifter til tilskud og anlægsudgifter få et underskud på 18,1 mill. kr. i 1976. Hvis den slunkne landskasse skal have en hurtig ambulancetjeneste, så har man hidtil skelet til punktskatterne. Dette gælder også for de lovforslag, vi behandler i dag, netop fordi sådanne justeringer lettere

kan gennemføres ved forhøjelse af punktskatterne.

Jeg så gerne, at man i stedet foreslog en landsskat. Dette spørgsmål er også berørt under forhandlingerne i landsrådet i år, men det kræver yderligere debat og afklaring af flere spørgsmål, og af den grund er landsrådet nødsaget til at forhøje punktskatterne. Sådanne forhøjelser er altid upopulære blandt forbrugerne, hvad man kan forstå.

Foruden sådanne forhøjelser af indirekte skatter oplever vi grønlændere i disse år utallige prisforhøjelser på detailvarer, transportomkostninger, billetpriser m. v. i Grønland, som opsluger lønforbedringen. Til trods herfor har landsrådet, så vidt jeg kan skønne, på nuværende tidspunkt ingen anden mulighed for at rette økonomien op end at forhøje indførselsafgifterne og afgiften af motorkøretøjer. Men i denne forbindelse vil jeg sige, at disse lapperier må snart holde op. I stedet bør der laves en langsigtet økonomisk politik i landsrådet. Jeg er således altså nødsaget til at støtte lovforslagene.

Selv om der står noget i bemærkningerne om, at en forventet nedgang i spiritusforbruget ikke vil slå igennem i fuldt omfang, vil jeg til slut stille det spørgsmål til ministeren: hvilke erfaringer har man indhøstet af den midlertidige afgiftsforhøjelse på spiritus, nemlig den ordning, som bortfalder med udgangen af denne måned? Jeg vil altså vide nærmere, om forhøjelserne på spiritus har begrænset forbruget, eller om salget er det samme. Dette spørgsmål kan besvares senere i udvalget.

Dohrmann (FP):

Det må ministeren naturligvis undskylde, jeg glemte helt, han var socialdemokrat. Pengene skal naturligvis hentes ved besparelser på administrationen. Men jeg vil da gerne benytte lejligheden til at spørge ministeren, om det er rigtigt, som rygter siger, at vi i løbet af det nye år bliver præsenteret for nye afgiftsforhøjelser, f. eks. på importerede kødvarer o. lign.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg vil gerne sige til hr. Rosing, at jeg er ikke i stand til at kommentere bemærk-

[Ministeren for Grønland.]

ningerne om det ønskværdige i en langsigtet økonomisk politik i Grønland ud over, at jeg vil henvise til de bemærkninger, der er anført i tilknytning til lovforslaget. Jeg mener ikke, det tilkommer mig at gå ind i en diskussion præcis om dette spørgsmål.

Det andet problem, som hr. Rosing pegede på, var, om vi havde nogle erfaringer for en eventuel forbrugsnedgang i forbindelse med de midlertidige afgifter, der bortfalder med årets udgang. Dertil vil jeg sige, at vores erfaring, hvis man kan kalde det sådan, går på, at den forbrugsnedgang, vi havde regnet med af et omfang på ca. 10 pct., ikke har vist sig. Der har altså været en mindre forbrugsnedgang og dermed en større afgiftsindtægt til fordel for landskassen og kommunerne, end man egentlig havde regnet med.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg håber, det skyldes en fejltagelse eller en forglemmelse, at ministeren ikke svarede på mit spørgsmål, om vi i løbet af det nye år kunne forvente nye forslag om afgiftsforhøjelser.

Formanden:

Selv om det ikke hører ind under dagsordenen.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Det må afhænge af de forhandlinger, vi skal have i den kommende tid med Grønlands landsråd. Det er jo kendt for alle her i denne sal, at det, vi fremlægger af forslag på de områder, som vi behandler i dag, er de ønsker, man formulerer fra grønlandsk side i Grønlands landsråd. Derfor må det afhænge af de beslutninger, man tager i Grønlands landsråd på grundlag af de beføjelser, man har fået senest her under efterårssamlingen.

Kaj Hansen (DKP):

Det er i bemærkningerne til det ene lovforslag meddelt, at der i oversigten er set bort fra landskassens forventede afgiftsindtægter i 1977 og fremover i forbindelse med mineraludvinding i Marmorilik, idet disse indtægter forudsættes anvendt til overtage

gelse af opgaver, der i dag finansieres af staten. Jeg vil gerne spørge, hvor stor en del af disse afgifter der i virkeligheden overføres til udgifter, som staten ellers havde påtaget sig. Jeg vil gerne have at vide, hvilket beløb det drejer sig om.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg vil gerne på denne baggrund sige, at vi ved ikke, hvor store disse beløb vil blive. Det afhænger af de overskud i virksomhederne, som skal lægges til grund ved beregningerne. Men vi regner med, så vidt min hukommelse strækker i dette øjeblik, at i 1977 og i 1978 kan der måske blive tale om beløb på henholdsvis ca. 45 og 55 mill. kr. Jeg bliver nødt til at sige, at det er cirkabeløb. Det vil sige, at det over 2 år er et beløb på tilsammen ca. 100 mill. kr. Det er den aftale, vi har med Grønlands landsråds forretningsudvalg fra marts måned, der her hentydes til, og denne aftale går ud på, at i den udstrækning, denne form for virksomhed giver indtægt, skal indtægterne gå i landskassen, og så er man fra landsrådets side samtidig indstillet på at overtage opgaver beløbsmæssigt af tilsvarende omfang.

(Kort bemærkning).

Kaj Hansen (DKP):

Når det nu drejer sig om beløb på henholdsvis 45 og 55 mill. kr. og der er et underskud i år på 18,1 mill. kr., ville det så ikke være rigtigt i denne situation at overføre i hvert fald de 18,1 mill. kr. til landskassen, så man kunne undgå disse afgiftsforhøjelser, for de betyder jo også noget for prisniveauet i Grønland? De kommer til at influere på lønniveauet i Grønland, og det er også sådan, at de afgiftsforhøjelser, der her bliver tale om, heller ikke må indregnes i det grønlandske pristal, så der er i virkeligheden ved gennemførelsen af disse lovforslag tale om en forringelse for de grønlandske arbejdere. Med sådan en indtægt på 45 mill. kr. fra Marmorilik ville det være rigtigt i hvert fald, at de 18,1 mill. kr., som underskuddet er, blev overført herfra.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Når man diskuterer disse ting, ville det være rart, om man holdt sig til sammenlignelse

[Ministeren for Grønland.]

lige størrelser. Jeg nævnede, at det var i årene 1977 og 1978, der kunne blive tale om at overføre beløb, af den størrelsesorden som jeg nævnede, ca. 45 og 55 mill. kr., og det er det, aftalen går på. Det, der er tale om her, er, at der i 1976 vil være et underskud på 18,1 mill. kr. Det er altså i 1976. Det, jeg talte om vedrørende Marmorilik, var et beløb af en helt anden størrelsesorden.

Og så skal jeg for øvrigt føje til, at når ordningen går ud på, at man fra grønlandsk side skal overtage opgaver beløbsmæssigt i tilsvarende omfang, som man vil få indtægter fra i Marmorilik, så er det et spørgsmål, der i og for sig ikke har alverden at gøre med de 18,1 mill. kr. De vil nemlig eksistere som et problem alligevel.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til det udvalg, der den 17. oktober er nedsat til behandling af lovforslag vedrørende Grønland. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udv. ang. ministerkontrol med bevillinger (8/12 75):

Udtræder: K. J. Mortensen
Nyt medl.: Erling Olsen.

Undervisningsudv. (8/12 75):

Udtræder: K. J. Mortensen
Ny stedf.: Kaj Poulsen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 10. december, kl. 10 med følgende dagsorden:

- 1) *Forespørgsel til socialministeren af Wamberg.*
- 2) *Spørgsmål til ministrene.*
- 3) *Første behandling af:*
Forslag til folketingsbeslutning om ressortomlægning af administrationen af statens istjeneste [af Arentoft m. fl.].

Mødet hævet kl. 14.28